

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

De Raad van de gemeente Lelystad
Postbus 91
8200 AB LELYSTAD

Verzenddatum

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2515350

Onderwerp

Toezichtregime IBT FT 2020 Lelystad (raad)

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2020 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit het convenant IBT (Interbestuurlijk Toezicht) FT (Financieel Toezicht). Onze aandacht in deze gaat uit naar:

- de naleving van de afspraken convenant IBT FT;
- de jaarrekening 2018 inclusief de bevindingen van de accountant;
- de begrotings-, schuld- en weerstandspositie o.b.v. de begroting 2020.

Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Convenant IBT FT

De bestuursovereenkomst IBT (2015) is in 2019 geactualiseerd. Hier maakt het IBT FT deel van uit. Het doel van de bestuursovereenkomst IBT FT is het verbeteren van de verslaggeving vanuit het college aan de raad over de financiële positie, waardoor het horizontale toezicht van de raad wordt versterkt en het verticale toezicht vanuit de provincie op afstand kan plaatsvinden. Het IBT FT model is ingedeeld in drie pijlers: begrotings-, schuld- en weerstandspositie (zie de bestuursovereenkomst IBT). Het beeld van de ontwikkeling per pijler mede in onderlinge samenhang bepaalt welk toezichtregime het college van Gedeputeerde Staten aan uw gemeente toekent.

Jaarrekening 2018 en accountantsverslag

De accountant heeft op 5 juli 2019 een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en een afkeurende controleverklaring voor rechtmatigheid afgegeven over 2018. De afkeuring voor rechtmatigheid heeft betrekking op het deels niet voldoen aan Europese aanbestedingsvoorschriften. De raad heeft de jaarrekening inclusief accountantsverklaring op 9 juli 2019 vastgesteld en het college heeft voor de reguliere aanlevertermijn van 15 juli de stukken aan GS aangeleverd. Uw gemeente heeft in 2018 een positief saldo voor bestemming van ca. € 7,2 mln. gerealiseerd. Met één van de voornaamste oorzaken de meevallende uitkeringen knelpunten sociaal domein (€ 2,4 mln.) en rijksbijdrage BUIG (€ 2,9 mln.).

Begrotingspositie

Op verzoek van uw college heeft GS, gezien de omvangrijke bezuinigingsopdracht en benodigde doorlooptijd van het begrotingsproces, uitstel verleend voor het indienen van de stukken van de (meerjaren)begroting 2020-2023 tot 20 november 2019. De raad heeft de (meerjaren)begroting 2020-2023 op 19 november 2019 vastgesteld. Het college heeft deze begroting 2020 inclusief bijbehorende stukken op de verleende datum van uitstel (20 november 2019) ontvangen.

- U heeft uw beleid aangepast door de septembercirculaire voortaan als basis te nemen (i.p.v. de meicirculaire). De provincie gaat ervan uit dat dit beleid consistent wordt voortgezet;
- Uw gemeente raamt de ruimte in de algemene uitkering als gevolg van evt. onderbesteding BTW compensatiefonds conform de richtlijn;
- De handreiking, om de extra bijdrage jeugdzorg van het rijk in 2022 en 2023 structureel als een stelpost te ramen, wordt door uw gemeente benut. Het rijk zal op basis van de uitkomsten van een onderzoek jeugdzorg hier nog een vervolg besluit over nemen;
- De bijdragen aan de GR veiligheidsregio Flevoland zijn geraamd op basis van de op 15 november 2019 formeel genomen besluiten plus nog te nemen besluiten in december 2019 door het algemeen bestuur;
- Uw woonlasten liggen boven het landelijke gemiddeld niveau en in 2019 boven de signaleringsgrenzen (106%)(ongunstig).

Uw gemeente kampt (onder meer) met een structureel tekort op het gebied van de jeugdzorg, het wegvallen van de heffing precariorechten met ingang van 2022, een tegenvallende accres ontwikkeling door onderbesteding van het rijk en een beperkte ruimte uit vrijval BTW compensatiefonds. Uw (meerjaren)begroting 2020-2023 vertoont een structureel reëel evenwicht in de jaren 2020 t/m 2023 op basis van een afgewogen pakket van substantiële bezuinigingsmaatregelen. In de jaren 2020 tot en met 2022 wordt daarnaast incidenteel onttrokken uit de algemene reserve ter dekking van incidentele posten. Hierbij wordt voorkomen dat (waardevolle) maatschappelijke voorzieningen eerst worden afgebroken, terwijl dat achteraf mogelijk niet nodig zou blijken te zijn. Daarnaast blijft juist het ontwikkelpotentieel van de stad overeind (Lelystad Next Level, Omgevingsvisie, etc.).

Het pakket aan maatregelen als onderdeel van de vastgestelde (meerjaren)begroting bestaan (onder meer) uit:

- Wegvallende compensatie voor prijsstijgingen;
- Verlaging van diverse subsidies;
- Invoering van de toeristenbelasting (vanaf 2021);
- Verhoging van de OZB (vanaf 2022);
- Incidentele inzet van de algemene reserve (in 2020 t/m 2022).

Daarnaast zijn taakstellingen in de (meerjaren)begroting opgenomen (oplopend in het financieel perspectief) waaronder een taakstelling jeugdzorg en WMO/Welzijn oplopend tot ca. € 3,3 mln, bestuur (terug naar 5 wethouders) tot ca. € 0,2 mln. en bedrijfsvoering en organisatie tot ca. € 0,8 mln. De taakstellingen zijn substantieel. De afgelopen jaren hebben echter aangetoond dat uw organisatie soortgelijke taakstellingen heeft kunnen inlossen.

SOCIAAL DOMEIN (x € mln.)		W	W	P	PB	MJR	MJR	MJR
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LASTEN WMO		15,9	19,2	21,8	22,3	22,3	22,3	22,3
	<i>taakstelling WMO/Welzijn</i>				-0,8	-1,0	-1,0	-1,3
LASTEN JEUGDZORG		30,9	30,9	35,0	33,1	32,8	32,8	32,8
	<i>taakstelling jeugdzorg</i>				-0,5	-1,0	-1,5	-2,0
	TOTAAL LASTEN WMO EN JEUGDZORG	46,8	50,1	56,8	54,1	53,1	52,6	51,8

Uw gemeente heeft de budgetten sociaal domein vanaf 2020 geraamd op basis van de ervaringscijfers van de afgelopen jaren met daaraan toegevoegd een taakstelling.

- De ingezette transformatie jeugdzorg houdt geen gelijke tred met de afname van de rijksmiddelen. Het tekort (lasten minus rijksbijdrage) loopt op en is in 2023 geraamd op ca. € 7 mln. De taakstelling tot ca. € 2 mln. op jeugdzorg vormt een gedeeltelijke dekking.
- Uw raad heeft in oktober 2019 kennis genomen van de “Informatienota maatregelenpakket tekorten sociaal domein”. Hierin staat een opsomming van maatregelen om het tekort in het sociaal domein (deels) te beteugelen. In begin 2020 moet dit leiden tot een geactualiseerde Programmaplan Jeugd 2019/2020 teneinde bovengenoemde taakstellingen te kunnen realiseren. Het programmaplan wordt vervolgens ter vaststelling aan de raad aangeboden.
- Een rapport van Rekenkamer Lelystad (oktober 2019) over hetzelfde onderwerp laat zien, dat de inhoud aansluit bij de analyse van het college en de voorgenomen maatregelen.

Ontwikkelingen

Op basis van de uitkomsten van lopende onderzoeken door het Rijk worden de verdeelmaatstaven sociaal domein herzien vanaf begroting 2021 (meicirculaire 2020). Daarnaast zal ook de algemene uitkering vanaf 2021 worden herverdeeld. Daarnaast is een onderzoek naar de financiering van de jeugdhulp gestart. Verder wordt beoordeeld of de wijze van financieren van het gemeentefonds (“trap op, trap af” systematiek) op dezelfde manier wordt voortgezet.

Schuldpositie

De netto schuldquote (BBV) is in 2018 licht afgenomen tot 56%. De schuldquote zal in het (meerjaren)perspectief toenemen tot ca. 81% onder meer als gevolg van de financiering van de campus voortgezet onderwijs. De schuldpositie is gunstig en valt binnen de in het FT gehanteerde signaleringswaarden.

Weerstandpositie

De solvabiliteitsratio (BBV) van uw gemeente bedroeg in 2017 nog 24% en zal in het (meerjaren)perspectief geleidelijk afnemen tot ca. 15%. Dit is het gevolg van een technische stelselwijziging van annuïtair naar lineair afschrijven, waarbij voor de dekking van het jaarlijkse verschil in kapitaallasten tussen annuïtair en lineair afschrijven de egalisatiereserve weerstandsvermogen wordt benut. Deze egalisatiereserve zal eerst afnemen tot ca. 2030 en daarna weer gaan toenemen tot het oude niveau. De weerstandspositie voor zowel acute als niet-acute risico's is, afgaande op uw risico inschatting, voldoende. In de begroting 2020 bedraagt de weerstandsratio acute risico's ruim 12 en voor niet-acute risico's ruim 2 en voldoet hiermee aan uw kader (1,0) (gunstig).

De grondratio (investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten) bedroeg in 2014 nog ca. 55% en is in 2018 afgenomen ca. 31% deels door een afname van de grondpositie en deels door de toename van het begrotingsvolume (o.a. door decentralisatie sociaal domein). Bij aanhoudend economisch herstel en een aantrekkende markt voor grondverkopen, verwacht uw gemeente dat in het (meerjaren)perspectief de grondratio verder gaat afnemen tot ca. 21% (gunstig).

Conclusie en toezichtregime IBT FT 2020

Lelystad valt voor het komend jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder repressief toezicht. Op basis van het convenant IBT FT wordt de kleur oranje toegekend. Uw gemeente staat voor een omvangrijke opgave de begroting structureel in evenwicht te krijgen in het financieel perspectief. Dit betekent dat uw begroting 2020 en de begrotingswijzigingen daarop geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Het jaarlijkse bestuurlijk overleg over het IBT FT wordt voortgezet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris, de voorzitter,

Drs. M.G.E.C. Overmars

L. Verbeek

DASH BOARD FINANCIËLE POSTIE																
Lelystad		gunstig	neutraal	ongunstig		W	W	W	W	W	W	P	PB	MJR	MJR	MJR
BEGROTING						2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020				
1	Woonlasten (mph) / woonlasten (mph)/(landelijk gem.) (BBV)	<95%	>95% en <105%	> 105%	%	98%	107%	101%	105%	107%	106%					
2	Structurele exploitatie ruimte (na inzet reserves) (als % baten) (BBV)	>0%	=0%	<0%	%	2,0%	2,5%	2,5%	1,5%	0,7%	2,3%	0,5%	0,8%	0,3%	0,6%	
3	Verschil jaarrekening en primaire begroting (voor inzet reserves) (% baten)	<5% en > -5%		>5% en < -5%	%	-1%	3%	2%	3%	6%						
SCHULDPOSTIE																
1	Netto schuld quote (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	%	86%	68%	67%	66%	56%	53%	48%	71%	71%	67%	
2	Netto schuld quote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) (BBV)	<90%	>90% en <130%	>130%	%	82%	63%	61%	59%	49%	58%	52%	76%	76%	72%	
3	Debt ratio	<50%	>50% en <80%	>80%	%	60%	56%	53%	52%	50%	79%	82%	84%	85%	85%	
4	Netto schuld per inwoner				abs	2.294	2.089	1.936	1.803	1.623						
WEERSTANDSVERMOGEN																
1	Weerstandratio (accut)	>1,0	=1,0	<1,0	abs	2,0	2,7	8,5	10,8	13,5	11,6	12,2				
2	Weerstandratio (net-accut)	>1,0	=1,0	<1,0	abs	1,6	1,3	1,6	2,3	2,1	2,4	1,9				
3	Solvabiliteit (BBV)	>50%	>20% en <50%	<20%	%	20%	22%	23%	24%	25%	21%	18%	16%	15%	15%	
4	Grondexploitatie (BBV) (voorraden/totale baten voor inzet reserves)	<20%	>20% en <35%	>35%	%	55%	35%	37%	36%	31%	31%	27%	25%	23%	20%	